

СТАНОВИЩЕ

от проф. дпн Милен Замфиров,

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен
„доктор“ по: Област на висше образование 1. Педагогически науки,
Професионално направление 1.2. Педагогика,
докторска програма: „Специална педагогика“

Автор: Жана Тодорова Георгиева

Тема: Мултисензорен подход за развитие на комуникативната компетентност при деца с алалия

Научен ръководител: доц. д-р Генчо Вълчев

Със заповед №3060 / 12.07.2024 на Ректора на Тракийския университет съм определен за член на научното жури за осигуряване на защита на дисертационен труд „Мултисензорен подход за развитие на комуникативната компетентност при деца с алалия“, за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ в област на висше образование, 1. Педагогически науки, направление 1.2. Педагогика, докторска програма по Специална педагогика.

Автор на дисертационният труд е Жана Георгиева, докторант в редовна форма на обучение към катедра ПСН, с научен ръководител доц. д-р Генчо Вълчев.

Представеният от Жана Георгиева комплект материали на хартиен носител е в съответствие с изискванията. Прегледът на всички предложени документи показва, че те съответстват с изискуемото и са по правилата на процедурата.

1. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи

Темата на дисертацията е изключително актуална, особено в контекста на съвременните тенденции в педагогическата теория практика по отношение на работата с децата с алалия. На вниманието на докторанта е изследване на възможностите на мултисензорен подход в процеса на подкрепа и обучение. Избраната тема е важна за работата на педагогическите специалисти. Мултисензорният подход е важен за времето, в което е известно, че срещата със света на съвременните деца като цяло, е през екраните и виртуалната

информация. Що се отнася до този подход при децата с алалия, този подход е определено предизвикателство.

2. Познаване на проблема

Теоретичният анализ е направен на основание на 152 източника. Те са представени в няколко посоки: същност на сензорната интеграция, сензорно-интегративна дисфункция, мултисензорен подход, езикова компетентност и развитие на езиковата компетентност, речева онтогенеза, психолого-педагогически особености на децата в предучилищна възраст /3-7 г./ в контекста на усвояване на речта в онтогенезиса, характеристики на комуникативна компетентност при деца в предучилищна възраст с алалия, теоретически концепции за категорията алалия.

Изчерпателното описание на характеристиките на децата и условията, етапите на комуникативно развитие и създаването на теоретичен конструктор на алалията показва доброто познаване на проблема от докторантката. Обемът на теоретичният анализ е балансиран спрямо останалите две основни части от текста.

3. Методика на изследването

Описаната изследователска батерия е подробна и представя както поставените изследователски цели и задачи, така и средствата с които е разработен инструмента. Подробно е описано съдържанието на всяка една от задачите, както и критериите по които ще бъде направено и наблюдението на децата. Представената извадка е достатъчно голяма за подобно изследване. Разработен е и обучителен експеримент, който на практика легитимира резултатите от приложеният мултисензорен подход.

Получените резултати са системно представени в 141 графики. Описаната информация дава различна гледна точка за възможностите на мултисензорния подход върху развитието на комуникативната компетентност: гнозис – методи на изследване, праксис – методи на изследване, изследване и оценка на компетентност за езиково декодиране и езиково кодиране, изследване на равнището на сформираност на диалогична компетентност при деца от предучилищна възраст с алалия, изследване на психичните процеси – внимание, възприятие, памет, логическо мислене. Към това допълваме и обучаващия

експеримент и илюстрацията която прави докторантката на възможностите на мултисензорния подход.

4. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Представеният за оценка дисертационен труд позволява да се открият няколко значими изследователски качества. Яснота на поставените цели и широта на реализираните задачи. По този начин се получава достатъчно убедителна картина за компетентността на докторантката по темата и възможностите ѝ да се представи чрез нея.

Следващото, което прави впечатление и добрият език и добре обработената и поднесена информация. Всяка част изисква различни комуникативни компетентности. Първата част добре се разработва, ако се владее системно и аналитично подреждане на фактите. Изследователската програма изисква добро логично структуриране на различни аспекти на един проблема, така че да се получи ясно описание на предмет, обект и т.н. на изследването. Теренната работа, която в разглежданата дисертация е много обемна е трудоемка и детайлизирана по отношение на проследяване на белези на дейностите, които се провеждат с децата, така че да се намери добрата интерпертация на резултата и т.н.

Дисертацията има и още едно предимство. Систематизиране и описание на изводите, които са събрани само в осем синтезирани точки. В резултат на което и представените приноси на дисертационното изследване са синтезирани в две групи: в теоретичен аспект и практически аспект. Към теоретичните бих предложил да се прецизират по отношение на направеният обзорен преглед на теоретико-приложната литература по темата и трансформирането на събраната литература към конструкта на алалията. Важно съдържание от дисертационната разработка.

5. Публикации и автореферат.

Покриват изискванията.

6. Критични бележки и препоръки

Дисертационната разработка е важна за практиката и има своя принос към теоретичното представяне на мултисензорния подход. Текстът в значителна

степен би се подобрил, ако системата от дейности при констатиращия етап и последващия обучителен етап се изведат в приложение с подробното си описание. В самия текст на дисертацията се разработят самите групи и критериите, които се използват в наблюдението на децата. По този начин анализът на получените резултати ще имат по-добра и системна връзка един с друг.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Представеният дисертационен труд на Жана Тодорова Георгиева на тема Мултисензорен подход за развитие на комуникативната компетентност при деца с алалия е с добра структура и е има научно-теоретична и практико-приложна стойност. Той покрива изискванията на нормативната уредба в Република България, разписани в Закона за развитие на академичния състав за придобиване на научни степени, като има актуална тематиката, добра структура и организация.

Дисертационният труд показва, че докторанта Жана Тодорова Георгиева притежава изискуемите теоретични познания по темата, компетентност за планиране и практическо провеждане на научно изследване, качества и умения за анализ и интерпретация на научни данни и резултати, в научна област 1.2. Педагогика – Специална педагогика.

Въз основа на всичко гореизложено, аз давам положителна оценка за дисертационния труд и автореферата, и предлагам на уважаемото научно жури да присъди образователната и научна степен “доктор” на Жана Тодорова Георгиева по професионално направление 1.2. Педагогика (Специална педагогика).

1.09.2024 г.

Изготвил становището:

Проф. Милен Замфиров, д.н.